

אהבות ראשונות

שמונה שנים למדתי בבית-הספר לבנות ומיכאל למד בבית-הספר לבנים, שממול, ולפעמים היינו מתראים בהפסקות. בגימנסיה למדנו יחד בנים ובנות. מיכאל ישב מאחוריי ושלחתי לו פתקאות. לא כעסתי עליו עוד בגלל שלא היה דתי. רוב הילדים לא האמינו באלוהים וחיללו את השבת בסתר, ולמרות שכולם ידעו על-כך העמידו פני צדיקים. ראיתי צד של זכות במיכאל, שהיה ישר לב ולא העמיד פנים, שלא כיקותיאל, שגזז את פאותיו והצטרף לתנועת הנוער, כי לא היה לו דבר אחר לעשות, אבל בסתר עישן בשבת, כמו שראיתי במו עיניי. בערב, כשהיינו חוזרים מן התנועה, היה יקותיאל מלווה אותי הביתה באופן קבוע. ליד ביתי היינו עומדים ומשוחחים עד שאיזה שכן היה צועק בעד החלון: "אולי תשתקו שם כבר".

תמיד היינו מתווכחים וצועקים. יקותיאל לא האמין בשום דבר בעולם. "בעולם שלנו קובע הכוח", היה אומר. וכשהייתי מדברת על צדק, על שוויון וחיי קיבוץ היה לועג לי.

לפעמים דיברנו גם על דברים אחרים. על אהבה, למשל, הוא היה מתפאר באוזניי שהוא יודע הכל על אהבה, שכבר התנשק עם הרבה בנות, ואפילו יותר מזה, ושהוא יודע לרקוד ריקודים סלוניים.

באותה תקופה היינו כולנו מאוהבים. אני הייתי מאוהבת בשמואל, המדריך שלנו, מיכאל היה מאוהב בי, ריקי אהבה את מיכה, יהודה אהב את ריקי, שושנה אהבה את יהודה ומרים את המורה לוי, שהיה אויבי, מפני שאסר על מיכאל לשבת לידי בכיתה, ויעץ לו כל מיני עצות, כמו, שלא יכתוב לי יותר מכתבים. אבל, למרבה ההפתעה, קיבלתי מכתב ממישהו אחר. היה זה מכתב ארוך למדיי, שכתב אליי ילד מן הכיתה המקבילה, בבית-הספר לבנים, שהצטרף לא מכבר לבני-עקיבא. וזה לשון המכתב:

רות יקרה,

בוודאי תתפלאי על מכתב זה, כי מעולם לא החלפנו דברים ואנו בקושי מכירים זה את זה. הסתכלתי עליך בהפסקות מעבר לגדר, ואת עשית עליי רושם גדול. התאהבתי בך, אך לא העזתי לפנות אלייך. תמיד הייתי ביישן ומעולם לא היה לי עסק עם בנות. הייתי מאושר לו נענית לי והיית לידידתי. אני בטוח כי במשך הזמן תלמדי להכיר אותי ואולי אפילו תאהבי אותי, כמו שאני אוהב אותך.

גם אם לא תעני לבקשתי עכשיו אצפה לך תמיד. באחד מן הספרים של סומרסט מוהם קראתי, כי גבר לעולם אינו שוכח את אהבתו הראשונה. אני מצפה לתשובתך. הנאמן לך, תמיד, ואוהב אותך.

מיכה.

אַהֲבוֹת רֵאוּנוֹת

שְׁמוֹנֵה שָׁנִים לְמַדְתִּי בְּבֵית-הַסֵּפֶר לְבָנוֹת וּמִיכָאֵל לְמַד בְּבֵית-הַסֵּפֶר לְבָנִים, שְׁמֹמֹל, וְלִפְעָמִים הָיִינוּ מִתְרַאֲמִים בְּהַפְסָקוֹת. בְּגִימְנֵסְיָה לְמַדְנוּ יַחַד בָּנִים וּבָנוֹת. מִיכָאֵל יָשָׁב מְאַחֲרֵי וְשִׁלְחֵתִי לוֹ פִּתְקָאוֹת. לֹא כְעִסְתִּי עָלָיו עוֹד בְּגִלְלָה שְׁלֹא הָיָה דָתִי. רַב הַיְלָדִים לֹא הָאֲמִינוּ בְּאֵלֵהֶם וְחָלְלוּ אֶת הַשַּׁבָּת בְּסֵתֶר, וְלִמְרוֹת שְׁפָלָם יָדְעוּ עַל-כֵּן הִעֲמִידוּ פָּנַי צְדִיקִים. רְאִיתִי צַד שֶׁל זְכוּת בְּמִיכָאֵל, שֶׁהָיָה יֹשֵׁר לֵב וְלֹא הִעֲמִיד פָּנִים, שְׁלֹא פִיקוּתִיאֵל, שֶׁגִּזַּז אֶת פְּאוּתָיו וְהִצְטַרֵף לְתַנוּעַת הַנֶּעֶר, כִּי לֹא הָיָה לוֹ דָבָר אַחֵר לַעֲשׂוֹת, אֲבָל בְּסֵתֶר עֲשָׂן בְּשַׁבָּת, כְּמוֹ שֶׁרְאִיתִי בְּמוֹ עֵינַי. בְּעָרֵב, כְּשֶׁהָיִינוּ חוֹזְרִים מִן הַתְּנוּעָה, הָיָה יְקוּתִיאֵל מְלוּוֶה אוֹתִי הַבֵּיתָה בְּאֶפֶן קְבוּעַ. לֵיד בֵּיתִי הָיִינוּ עוֹמְדִים וּמְשׁוּחָחִים עַד שֶׁאִיזָה שָׁכֵן הָיָה צוֹעֵק בְּעַד הַחֲלוֹן: "אוּלַי תִּשְׁתַּקּוּ שֵׁם כְּבָר".

תְּמִיד הָיִינוּ מִתְוַפְּחִים וְצוֹעֵקִים. יְקוּתִיאֵל לֹא הָאֲמִין בְּשׁוֹם דָּבָר בְּעוֹלָם. "בְּעוֹלָם שְׁלָנוּ קוֹבֵעַ הַכַּח", הָיָה אוֹמֵר. וְכִשְׁהֵייתִי מְדַבֵּרֶת עַל צֶדֶק, עַל שְׁוִיוֹן וְחֵי קְבוּץ הָיָה לוֹעֵג לִי.

לִפְעָמִים דִּבְרָנוּ גַם עַל דְּבָרִים אַחֲרִים. עַל אֶהָבָה, לְמִשָּׁל, הוּא הָיָה מִתְפָּאֵר בְּאֲזֵנֵי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ הַכֹּל עַל אֶהָבָה, שֶׁכְּבָר הִתְנַשֵּׁק עִם הַרְבֵּה בָנוֹת, וְאֶפְלוּ יוֹתֵר מִזֶּה, וְשֶׁהוּא יוֹדֵעַ לְרִקְדָה וְקוֹדִים סְלוֹנִיִּים.

בְּאוֹתָהּ תְּקוּפָה הָיִינוּ פְּלָנוּ מְאֵהָבִים. אֲנִי הֵייתִי מְאֵהָבָה בְּשִׁמוּאֵל, הַמְּדַרִיךְ שְׁלָנוּ, מִיכָאֵל הָיָה מְאֵהָב בִּי, רִיקִי אֶהָבָה אֶת מִיכָה, יְהוּדָה אֶהָב אֶת רִיקִי, שׁוֹשָׁנָה אֶהָבָה אֶת יְהוּדָה וּמְרִים אֶת הַמּוֹרָה לוֹ, שֶׁהָיָה אוֹיְבִי, מִפְּנֵי שֶׁאֶסֶר עַל מִיכָאֵל לְשַׁבֵּת לְיָדֵי בַּכְּתָה, וְיַעֲזֵן לוֹ כָּל מִינֵי עֲצוֹת, כְּמוֹ, שְׁלֹא יִכְתֹּב לִי יוֹתֵר מִכְּתָבִים. אֲבָל, לְמַרְבֵּה הַהַפְתָּעָה, קִבַּלְתִּי מִכְּתָב מִמִּישָׁהוּ אַחֵר. הָיָה זֶה מִכְּתָב אֶרֶךְ לְמַדִּי, שֶׁכְּתַב אֵלַי יְלָד מִן הַכְּתָה הַמְּקַבְּלָה, בְּבֵית-הַסֵּפֶר לְבָנִים, שֶׁהִצְטַרֵף לֹא מִכְּבָר לְבָנֵי-עַקִּיבָא. וְזֶה לְשׁוֹן הַמְּכָתָב:

רוֹת יְקָרָה,

בְּוֹדַי תִּתְפַּלְאֵי עַל מִכְּתָב זֶה, כִּי מְעוֹלָם לֹא הִחֲלַפְנוּ דְבָרִים וְאֲנוּ בְּקִשֵׁי מִכִּירִים זֶה אֶת זֶה. הִסְתַּפַּלְתִּי עָלֶיךָ בְּהַפְסָקוֹת מְעַבֵּר לְגֵדֶר, וְאִתְּ עֲשִׂית עָלַי רוּשֵׁם גְּדוֹל. הַתְּאֵהָבֵתִי בְּךָ, אֲךָ לֹא הִעֲזַתִּי לְפָנוֹת אֲלֶיךָ. תְּמִיד הֵייתִי בִּישָׁן וּמְעוֹלָם לֹא הָיָה לִי עֶסֶק עִם בָּנוֹת. הֵייתִי מְאֹשֵׁר לוֹ נְעִינִית לִי וְהֵייתִי לִידִידָתִי. אֲנִי בְּטוּחַ כִּי בְּמִשָּׁךְ הַזְּמַן תִּלְמְדִי לְהַפִּיר אוֹתִי וְאוּלַי אֶפְלוּ תֵּאֵהָבֵי אוֹתִי, כְּמוֹ שֶׁאֲנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ.

גַּם אִם לֹא תִעֲנֵי לְבִקְשָׁתִי עֲכָשׁוּ אֲצַפֶּה לְךָ תְּמִיד. בְּאַחַד מִן הַסְּפָרִים שֶׁל סוֹמְרוֹסֵט מוֹהֵם קָרְאתִי, כִּי גָבֵר לְעוֹלָם אֵינּוּ שׁוֹכַח אֶת אֶהָבָתוֹ הֵרֵאוּשׁוֹנָה. אֲנִי מְצַפֶּה לְתִשׁוּבָתְךָ. הִנְאָמֵן לְךָ, תְּמִיד, וְאוֹהֵב אוֹתְךָ.

מִיכָה.

אהבות ראשונות

שמונה שנים למציתי הבית-הספר אלמות ומיכאל למד בבית-הספר
למניס, שממילא, ולפעמים היינו מתראים בהפסקות. בגימנסיה למדנו
יחד בנים ובנות. מיכאל ישב מאחוריי ושלחתי לו פתקאות. לא כעסתי
עליו עוד בגלל שלא היה צתי. רוב הימים לא האמינו באלופים וחיילנו
את השבת הסתר, ולמרות שכולם יצאו אל-כך העמידו פני צדיקים.
ראיתי צד של זכות במיכאל, שהיה ישר לב ולא העמיד פנים, שלא
כיקותיאל, שזנז את פאותיו והצטרף לתנועת הנוער, כי לא היה לו
דבר אחר לעשות, אבל הסתר עינין בשבת, כמו שראיתי במוניני.
באר, כשהיינו חוזרים מן התנועה, היה יקותיאל מלווה אותי הביתה
באופן קבוע. ליצי בתי היינו צומדים ומשוחחים עד שאינה שכן היה
צדק בעצ החלום: "אולי תשתקו שם כבר".

תמיד היינו מתווכחים וצדקים. יקותיאל לא האמין בשום דבר
בזאת. "בזאת שלנו קובע הכוח", היה אומר. וכשהייתי מצהרת על
צדק, על שוויון וחיי קיבוץ היה לעצמי.

לפעמים דיברנו גם על דברים אחרים. על אהבה, למשל, הוא היה
מתפאר באוני שהוא יודע הכל על אהבה, שכבר התנסה עם הרבה
בנות, ואפילו יותר מזה, והוא יודע לרקוד ריקודים סלונים.

באותה תקופה היינו כולנו מאוהבים. אני הייתי מאוהבת בשמואל,
המצריק שלנו, מיכאל היה מאוהב בי, ריקי אוהבה את מיכה, יהודה
אוהב את ריקי, שושנה אוהבה את יהודה ומרים את המורה לי, שהיה
אויבי, מפני שאסר על מיכאל לשבת ליצי בכיתה, ויצע לו כל מיני עצות,

כמו, שלא יכתוב לי יותר מכתבים. אבל, אמרה ההפתעה, קבלתי
מכתב ממישהו אחר. היה זה מכתב ארוך למדי, שכתב אליי ילד מן
הכיתה המקבילה, הבית-הספר לבנים, שהצטרף לא מבר
לבני-אקווא. וזה לשון המכתב:

רות יקרה,

בואי תתפאפי על מכתב זה, כי מצאמס לא החלפנו דברים ואנו
בקושי מכירים זה את זה. הסתכלתי עליך בהפסקות מצהר לגר,
ואת עשית אליי רושם גזאל. התאהבתי בק, אך לא הצלתי לפנות
אלייך. תמיד הייתי בישן ומצאמס לא היה לי עסק עם בנות. הייתי
מאושר לו נצנית לי והיית ליציתי. אני בטוח כי במשך הזמן תלמדי
להכיר אותי ואולי אפילו תאהבי אותי, כמו שאני אוהב אותך.

עם אם לא תצני להקשתי עכשיו אזפה לך תמיד. באחד מן הספרים
של סומרסט מוהם קראתי, כי גבר לעצמס אינו שוכח את אהבתו
הראשונה. אני מצפה לתשובתך. הנאמן לך, תמיד, ואוהב אותך.
מיכה.

רות אלמנד. "חול בגביע כסף" 1979

כּוּנֵן, שְׁלֵמָה יְכַתֵּב לִי יוֹתֵר מִכְתָּבִים. אֲלֹהֵי אֱמֻנָה הַחַדְשָׁה, קִבְּלֵתִי
מִכְתָּב מְנִישֵׁהוּ אֶחָד. הֲיִהְיֶה זֶה מִכְתָּב אֲרֻךְ לְמִשְׁכֵּי, שְׁכַתְּלֵ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
הַכֹּתֵב הַמְקַבֵּל, בְּלֵיל-הַסֹּפֵר לְלַגְנִים, שְׁהַצִּיטֵר לִי אֶת מִכְתָּב
לְגַגְי-אֶקְיֵא. וְזֶה לְשׁוֹן הַמְכַתֵּב:

רוּחַ יְקָרָה,

בְּאַיִן תִּתְּפֹלֵאִי אֶת מִכְתָּב זֶה, כִּי מֵאַלְפִים לִי הַחֲלֹמוֹת וְשִׁדְרִים וְאוֹנִי
בְּקֵשׁ מִכִּירִים זֶה אֶת זֶה. הַסִּתְּבֵלֵתִי אֲלֵיךָ לַהֲסֹדֶקוֹת מֵאַרְבָּעֵי אֲלֵיךָ,
וְאֶת אֲשֵׁר אֲלֵי רוּשֵׁי אֵל. הַתְּאֵהֲתִי לְךָ, אֵיךְ לִי הַצְּנִתִי לְסוּמָת
אֲלֵיךָ. תַּמְיֵא הַיִּיתִי לְשׁוֹן מֵאַלְפִים לִי הֲיִהְיֶה לִי אֶת אֲסוּרֵי לְגוֹמַת. הַיִּיתִי מֵאַרְבָּעֵי
לִי גַגְיִת לִי וְהַיִּית לִי אֲשֵׁר. אֲנִי לְטוֹחַ כִּי לְשִׁיבָה הַצִּיטֵן תַּלְמִישֵׁי לְהַכִּיר
אוֹתִי וְאֵלֵי אֲפֹרֶת תְּאֵהֲלִי אוֹתִי, כִּי מֵאַלְפִים אֲנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ.

עַל כֵּן לִי תַצְנֵי לְהַקְשֵׁתִי אֲכַשְׁוּ אֲצִיבֶה לְךָ תַמְיֵא. לְאַחַד מִן הַסֹּפֵרִים
שֶׁ אֶתְּפֹלֵאִי מִהֶם קָרָאתִי, כִּי לְךָ לְאַלְפִים אֲנִי שׁוֹכֵחַ אֶת אֲהַלְתִּי
הַרְאֵנוּהָ. אֲנִי מְצִיבֶה לְתַשׁוּבָתְךָ. הַנְּצִיחֵךְ לְךָ, תַמְיֵא, וְאוֹהֵב אוֹתְךָ.
מִיכָּה.

רוּחַ אֱמֻנָה. "חֹלֵם לְגַבִּיעַ כּוּנֵן" 1979